

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/662,Otwarcie-wystawy-Z-najwieksza-brutalnoscia-Zbrodnie-Wehrmachtu-w-Polsce-Wrzesien.html>
17.03.2026, 17:37

Otwarcie wystawy „»Z największą brutalnością...« Zbrodnie Wehrmachtu w Polsce. Wrzesień–październik 1939 r.” - Wąbrzeźno, 13 września 2005 r.

14.09.2005

W dniu 13 września br. w Muzeum w Wąbrzeźnie zaprezentowano wystawę „»Z największą brutalnością...« Zbrodnie Wehrmachtu w Polsce. Wrzesień–październik 1939 r.” przygotowaną przez BEP IPN w Warszawie oraz Niemiecki Instytut Historyczny.

Wystawę otworzyli: w imieniu Muzeum - dyrektor Wąbrzeskiego Domu Kultury Andrzej Michewicz, w imieniu Instytutu Pamięci Narodowej pracownik OBEP IPN w Gdańsku Kamil Rutecki, który zapoznał przybyłych z tematyką wystawy.

Wystawa jest nowym ujęciem zagadnienia zbrodni niemieckich popełnionych w czasie II wojny światowej. Ekspozycja ukazuje przykłady zbrodni, za które bezspornie odpowiedzialni są żołnierze niemieccy. Popełnili je od 1 września do 25 października 1939 r., a więc w czasie funkcjonowania tzw. administracji wojskowej, kiedy to Wehrmacht sprawował władzę zwierzchnią nad okupowanymi terenami i ponosił pełną odpowiedzialność prawną za działania wszystkich formacji i instytucji Trzeciej Rzeszy na zajęтым przez Niemców terytorium II Rzeczypospolitej.

Wystawę podzielono na kilka większych bloków tematycznych. Zaprezentowano niemieckie przygotowania do wojny, przy czym wskazano na aspekt militarny, ideowy i polityczny. Następnie ukazano postępy niemieckiej i radzieckiej maszyny wojennej. Przedstawiono konkretne akty zbrodni pogrupowane rzeczowo na: bombardowania lotnicze, internowania, cywilną obronę, branie zakładników, przejawy antysemityzmu, przestępstwa na jeńcach wojennych. W podsumowaniu znalazło się miejsce na ukazanie postaw wobec zbrodni.

Wystawę można oglądać w Muzeum w Wąbrzeźnie, przy ul. I Maja 40 do końca września br.

Bezpośrednio po wystawie zebrani udali się do Wąbrzeskiego Domu Kultury, gdzie zostały wygłoszone prelekcje historyczne związane z tematem ekspozycji. I tak Tomasz Rabant (doktorant UMK w Toruniu) przedstawił „Udział niemieckich placówek konsularnych w przygotowaniach do konfliktu zbrojnego z Polską we wrześniu 1939 roku”. Z kolei dr Tomasz Chinciński (pracownik delegatury IPN w Bydgoszczy) wyczerpująco omówił „Niemiecką dywersję w Polsce we wrześniu 1939 r.”. Natomiast Kamil Rutecki (OBEP IPN Gdańsk) zaprezentował tezy historyczne ekspozycji, opracowane przez współautora scenariusza wystawy dr. Pawła Kosińskiego.

W spotkaniu wzięła udział młodzież ze szkół gimnazjalnych i średnich z następujących miejscowości: Radzyń Chełmiński, Koronowo, Jabłonowo Pomorskie, Świecie n. Wisłą, Nowe n. Wisłą, Toruń, Wąbrzeźno.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

